

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 K na leto.
Posamezna številka stane krono.

Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 600 K, na $\frac{1}{4}$ strani 300 K, na $\frac{1}{8}$ strani 150 K, na $\frac{1}{16}$ strani 100 K, na $\frac{1}{32}$ strani 50 K. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 50 vin, najmanj pa skupaj 10 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz •Kmetovalca• so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 24. Ljubljana, 31. decembra 1920. Letnik XXXVII.

Obseg: Udom Kmetijske družbe za Slovenijo ob koncu leta 1920. — Kako dvigniti zanemarjeno gospodarstvo v Belokrajini? — Čiščenje in precejanje vina. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Družbene vesti. — Inserati.

Udom Kmetijske družbe za Slovenijo ob koncu leta 1920.

Naša država, ustvarjena s prevratom 1918. l., je v zadnjih dveh letih prestala hude notranje krize, ki so pa z izvolitvijo konstituante, naše ustavodajne skupščine, deloma že prestane.

Politični boji, ki so se ob volitvah v ta ljudski zastop razvili po celi Sloveniji, so potegnili v svoj vrtinec tudi gospodarske organizacije in med temi žalibog kot najvažnejšo tudi našo Kmetijsko družbo, četudi bi se kaj takega nikdar ne smelo dogoditi. **Po svojih pravilih je Kmetijska družba samostojno društvo za pospeševanje kmetijstva, v katerem ne sme biti mesta za strankarsko politiko. Samo gospodarsko politiko mera družba gojiti.**

V zadnjem času pa hočejo razni strastni politiki izrabit to edino kmetijsko korporacijo v svoje strankarske namene, ne glede na to, če pri tem trpi tudi strokovno delovanje, ugled in vpliv tega edinega zastopstva kmetijstva v Sloveniji.

Vsakega umnega kmetovalca, ki vidi v Kmetijski družbi središče napredka na polju kmetijstva, mora ta strankarska borba boleti do dna srca, ker spoznava škodo, ki se jo s tem povzroča družbi in posredno tudi njemu, ki od te svoje zastopnice pričakuje zboljšanja svojega gospodarskega stanja. **Splošna poročila o stanju kmetijskega gospodarstva v Sloveniji se glasijo namreč od dne do dne bolj pesimistično. Naše kmetovalce čakajo v prihodnjih letih še hudi časi, in gorje njim, če ne bodo imeli kot zaslombo močne kmetijske organizacije, ki bo čuvala njih koristi.**

Kmetovalci Slovenije!

Zavedajte se težkega položaja, v katerega je zaradi tega nesrečnega političnega boja zašla naša Kmetijska družba! Dolžnost vsakega od Vas je, ostati oziroma pristopiti kot ud k tej družbi in delovati na to, da se iz Kmetijske družbe enkrat za vselej izloči strankarska politika. Kmetijska družba je ustanovljena za kmetovalce in ne za politične strankarje! Edina politika, s katero se mora družba pečati, je gospodarska politika. Temu primerno mora biti tudi vodstvo družbe v rokah najboljših kmetovalcev in kmetijskih strokovnjakov, nikakor pa ne strankarskih politikov. To naj si vsak kmetovalec - ud družbe dobro zapomni!

Da se pa premosti sedanji težavni položaj, v katerem se nahaja družba, se naj v družbeno vodstvo izberejo zastopniki, kmetovalci in strokovnjaki v gornjem zmislu, vseh tistih strank, ki hočejo delovati za korist kmetovalcev. **Za pospeševanje kmetijstva morajo vse stranke enotno nastopati.**

Ravnotako mora prvi družbeni občni zbor ugotoviti načelo, da se v bodoče **s proporcijami** zagotovi sodelovanje pri družbi vsem onim strankam, ki se hočejo brigati za našega kmeta. **Strankarska politika mora pa iz družbe vun, drugače je vsako delovanje za prospek kmetijstva onemogočeno.**

V rokah udov Kmetijske družbe leži rešitev tega kočljivega vprašanja. Vsak prevdaren in umen kmetovalec mora pa biti ud Kmetijske družbe, ker ve, da mu je le potom zastopstva te organizacije zagotovljen njegov gospodarski obstanek. Naloge, pred katerimi stojijo kmetovalci dandanes, so ogromne. Vršiti jih bodo mogli edinole naslonjeni na mogočno strokovno organizacijo, kakor je naša družba, ki šteje že nad 33.000 udov.

Kako globoko je naša družba ukoreninjena pri slovenskem kmetu, je dokazala ravno zadnja doba. Vse spletke, vsi napadi, vsa ruvanja od strani raznih političnih strank niso mogli omajati zaupanja do te strokovne organizacije. Tak dokaz nam je bil podan ob razpisu posejila za nabavo kmetijskih potrebščin, kateremu so se odzvali številni udje in posodili družbi blizu dva milijona kron. Drugi dokaz leži v naročevanju modre galice, ki ni letos nič manjši kot prejšnja leta navzlic temu, da so razne nasprotnne stranke begale kmetovalce s cenejšimi ponudbami. Naš kmet ostane družbi zvest, ker vidi v njej le svoje strokovno zastopstvo, ničesar drugega. To je jasen dokaz, da stoji družba trdno in da se bo v bodoče, ko se poležejo sedaj razpaljene politične strasti, še bolj ojačila. Čim več udov ima Kmetijska družba, tem večji bo njen ugled in tem večji njen vpliv pri merodajnih oblastih, tem lažje bo zastopala koristi kmetovalcev. To je pa njena naloga, ki jo mora vršiti v pospeševanje kmetijstva in v izboljšanje gospodarskega stanja naših kmetovalcev, kajti:

Blagostanje kmetijskega stanu je najvažnejši predpogoj za obstoj našega troimenskega naroda!

Kako dvigniti zanemarjeno gospodarstvo v Belokrajini?

Belokrajina, ta najjužnejši del sedanje Kranjske, je že od nekdaj od svoje podhrbovske lege in slabe železniške in vozne zveze kolikortoliko zanemarjena. Z otvoritvijo nove železnice Novomesto - Črnomelj - Metlika - Karlovci, se je pač promet odprl in potovanje v te kraje orehkočilo, toda to, kar se je s to zvezo v gospodarskem oziru obečalo in pričakovalo, se niti najmanjše ni izpolnilo.

Cela Belokrajina je pravi kraški teren, jako ugoden za vinarstvo in gozdarstvo, manj pa za sadjarstvo in poljedelstvo sploh. Zbog le malo za to sposobne zemlje, pridelala se tam le toliko žita in drugih poljskih pridelkov, da zadošča komaj za lastno porabo. Iz teh vzrokov se seveda tudi živinoreja ne more posebno razviti in je torej vse le bolj na lokalne potrebe omejeno.

Glavni dohodek Belokrajine je torej vinarstvo. Pa tudi to se ima boriti z velikimi težkočami. Vinogradi

so pač vsi obnovljeni in stoje v najboljši roditvi, toda trpeti imajo veliko vsled raznih nīm. Posebno toča je v Belokrajini stalen neprijeten gost. Ni ga leta, da ne bi toča te ali one vinske gorice močno pokalestila. Zato pa se ni belokranjski kmet, oziroma vinogradnik tudi med vojno, ko so povsod svoje pridelke tako dobro v denar spravili, skoro nič opomogel. Ista revščina, ki je vladala pred desetletji, vlada še danes po celi Belokrajini. Ni čuda torej, da je tamošnje ljudstvo vsled vedno slabših letin in vsled vedno naraščajoče draginje vse obupano, ter da se je pričelo zopet kakor pred 25 leti trumoma izseljevati v Ameriko in druge za njih boljše kraje.

Gre se za to, kako in s katero panogo kmetijstva bi se zamoglo v Belokrajini gospodarsko najuspešneje odpomoči.

Poleg trte se sedaj le še gozdi, ki nekaj donajajo; poslednji pa so tudi že močno iztrebljeni, kar je ravno mnogo vzrok tako naglo menjajočim se poletnim vremenskim vplivom.

Veliko je pa še neobraščenega, kvečjemu z grmičevjem in praprotno porastlega sveta, ki bi se dal še

uspešno izkoristiti. Zasaditi bi se ga moralo s takim drevjem, ki v tej zemlji in v tem podnebju dobro uspeva, kine potrebuje nobene posebne nege in oskrbovanja in od katerega ima lastnik že v nekaterih letih svojo zaželjeno korist. To bi bili po mojem mnenju *domači kostanj, oreh in lešnik*.

Kostanji in orehi so že sedaj po Belokrajini razširjeni, razmnožiti bi se moralo še prvovrstne lešnike po ravninah in dolinah, koder sedaj le praprotna rase. Poleg vsakoletnega sadja, dajo kostanji in orehi še izvrstni les in mnogo listja; kostanji posebej še lepo in trajno kolje za vinograde, ter gosposke palice, lešniki pa poleg trpeznega sadja, še navadne količke in obročevino za sode, bodnje, škafe itd.

Druge boljše lege bi se morale zasaditi z drugim plemenitim sadnim drevjem, od katerih bi prišle tudi črešnje v poštev. Ostalo bi se pa moralo zasaditi z gozdnim drevjem.

Vse to bi se moralo seveda vršiti po glavnem, dobro prevdarnem načrtu ter takoj tudi v kolikor možno velikem stilu, da se zasajenje ne raztegne na predolgo dobo let.

V to svrhu naj bi se ustanovila velika lokalna državna drevesnica, v kateri bi se vzgajalo vsakoletno potrebno množino imenovanih rastlin, zlasti kostanjev orehov in lešnikov.

Ko bodo vse sedanje goljave z drevjem porastle, se bo gotovo tudi podnebje izpremenilo in dosledno tudi strašne nime zmanjšale, če ne celo ponehale.

Obenem s to akcijo bi se lahko skušalo tudi živinorejo povzdigniti. V velikem in z uspehom bi se dalo gojiti v Belokrajini v danih razmerah le svinje in ovčerejo. Potrebno bi bilo, da se o tem razmišlja in čimprej kaj tozadavnega ukrene. Fr. Gombač.

Čiščenje in precejanje vina.

(Konec.)

Ribji klej

(vizovina ali belugovina) je mehur velikih rib (vize, beluge, jesetra), živečih v ruskih vodah (Volgi, Dnjepru itd.). Najboljši ribji klej prihaja iz Astrahana pod imenom tvrčke Saliansky. Fin ribji klej se dobiva v tankih, čistih, presojnih, žilcastih ploščicah, ki v solčnih žarkih izpreminjajo barvo (mavrici podobno) ali, kakor pravimo, opalizujejo. Dober ribji klej mora biti čist, brez duha.

Kilogram finega ribjega kleja je stal pred vojno do 30 K, rabi se ga pa le malo, ker močnejše čisti kakor želatina. Na 100 l vina jemljemo navadno 1 do 3 g, kvečjemu pa 6 g kleja. Hraniti ga moramo, kakor vsa čistila sploh, na suhem, najbolje v zaprti stekleni posodi.

Ribji klej se odtehta, potem se ploščice na gladkem kamnu s kladivom tako dobro potolčejo, da postanejo čisto bele in se s tem v njih nahajajoča vlakna (nitke) pretrgajo. Potem se ploščice zrežejo ali pa razpulijo na drobne koščke in se denejo v kako snažno, najbolje stekleno posodo, kjer se polijejo z mrzlo vodo.

Po preteku 24 do 48 ur se voda odlije in se sedaj že mehka tvarina polije z bolj kislim, močnim in ne trpkim vinom.

Kdor nima dovolj kislega vina, lahko dodane nekaj stolčene vinske kisline (1 do 2 g na liter). Kdor ima le trpko (zagatno) vino, ta naj vzame za topljenje kleja

namesto vina rajši malo vode, ki ji je dodal polovico toliko vinske kisline, kolikor je vzel kleja in nekaj (1/10) finega špirta.

Vina se naliije na ribji klej spočetka le malo, pozneje, ko se tvarina napne, se premeša in se zopet nekaj vina dolije.

To se tekom 48 ur večkrat zgodi, tako da pride končno na vsakih 10 g kleja en liter vina. V tem času se klej močno napne in tako narase, da je gost kakor jajčji beljak. Paziti je le, da je vedno na hladnem, ker se na gorkem (nad 24° C) zredči in potem ne učinkuje. Najboljša toplota je 20° do 24° C. Raztopivo nato najprej z rokami dobro preguetemo in potem precedimo skozi srednje gosto, močno (domače) platno, da se iz njega odstranijo vlakna (nitke), ki bi sicer v vinu plavala.

Ko se je to zgodilo, čistimo vino z ribjim klejem na enak način kakor z želatino.

Ker potrebuje ribji klej jako malo čreslovine, da se z njo strdi in da z njo napravi usedlino, navadno ni treba vinu čreslovine dodati.

Le v primeru, da je bilo vino večkrat čiščeno ali da je sicer jako revno na čreslovini, ali pa da se vzame nad 3 g kleja na hl, je treba nekaj (približno polovico toliko kakor kleja) čreslovine, dva do tri dni pred čiščenjem dodati.

Ribji klej je jako fino čistilo. Ker vinu, izvzemši nekaj malega čreslovine, ničesar ne vzame, zlasti ne barve, ne duha, se rabi predvsem pri starih, finih, buteljskih vinih.

Tukaj se rabi večkrat samo za to, da se da vinu, ki se ima stočiti v buteljke, lep lesk (blišč). V tem primeru se vzame čistila le jako malo, navadno samo po en gram za hektoliter in se čistilo z vinom nič ne premeša, temveč se vlije samo na vrh vina, skozi katero potem kakor kaka tanjšica (pajčolan) na dno pada. Tako čiščenje imenujemo tudi tanjšično čiščenje.

Ker daje ribji klej jako lahko, kosmičasto usedlino, se mora pri nastavljanju soda zelo paziti, da se učiščeno vino s čistilom zopet ne zmeša. Sploh mora biti čiščeno vino vedno popolnoma pri miru.

Ribji klej se dobiva tudi raztopljen, n. pr. pod imenom „Šenovo krasilo“ (Nemec imenuje čiščenje vina tudi „krašenje“), najbolje pa je, da si čistilo iz dobre vizovine vedno sami pripravimo, kadar ga potrebujemo.

Jajčji beljak

je dobro čistilo zlasti za rdeča in črna vina, ker jim ne jemlje veliko barve. Čistilo iz njega se takole pripravi:

Kolikor mogoče popolnoma sveža jajca (dve, kvečjemu tri na 100 l vina), se ubijejo in se pazno loči beljak od rumenjaka, ker rumenjak ne sme priti v vino.

Potem se beljak precepi skozi čisto platno in se v škafu raztepe na sneg. Nato se mu pridene med vednim mešanjem nekaj vina in ko je čistilo dovolj premešano, se vlije v sod. V ostalem se pri čiščenju ravna enako kakor z želatino.

V trgovinah se dobiva tudi sušen in stolčen beljak. Znan je posebno t. zv. Appertov prašek. Ako ga že rabimo, mora biti čist, brez slabega duha. Sušenega beljaka jemljemo za čiščenje na hl vina 8 do 16 gramov. Najprej ga raztopimo v nekaj vode in potem ga rabimo enako kot sveži beljak. Ker se pri nas povsod dobe sveža jajca, je seveda bolj priporočljivo, da rabimo svež beljak. Beljak enega jajca odgovarja približno 4 g želatine.

Mleko in sirnina (kazein)

sta jako močni čistili. Raztopljena sirnina se v vinu ne spaja s čreslovino, temveč se pod vplivom kisline strdi (sesiri). V mleku se poleg raztopljive sirnine nahaja sicer tudi nekoliko beljakovca (albumina), ki se spaja s čreslovino, poglavitno čistilno moč pa ima tudi v mleku le sirnina. Zato glede čistilne moči ni med obema velike razlike. Razlika med sirnino in mlekom obstoji le v tem, da z mlekom poleg sirnine, ki se zopet iz vina izloči, spravimo v vino tudi snovi, ki v njem ostanejo za vedno. Take snovi so maščobe, voda, bakteriji mlečne kisline, mlečni sladkor itd. Vse te snovi utegnejo pod gotovimi pogoji na vino slabo vplivati, zato se jemlje mleko le izredno za čistilo.

Mleko in enako tudi sirnina sama jemlje vinu barvo, zlasti obolelemu vinu, ki je porjavelo. Enako močno odteguje mleko vinu tudi tuj duh in okus, vsled česar se ga rabi posebno pri obolelih vinih ali vinih s slabim okusom, tam, kjer druga čistila premalo izdajo.

Mleko, ki ga rabimo za čiščenje, mora biti popolnoma sveže (ne kuhano) in posneto. Najbolje je torej sveže namolzeno in s posnemalnikom posneto mleko. Na vsak *hl* vina vzamemo pol litra do poldrugi liter mleka. Koliko je treba vzeti, to naj nam vedno pokaže v malem izvršena poskušnja. Mleko pomešamo najprej dobro z večjo množino vina, nakar vlijemo vse v sod in tam z ostalim vinom premešamo.

Bolje nego mleko je rabiti čisto sirnino. Ta se dobiva v trgovini v obliki rumenkasto-belega praška, ki se v vodi počasi topi. Ker ni vsaka sirnina enako dobra, je najbolje, da zahtevamo Justovo sirnino. Na vsak *hl* vina je vzamemo 10 do 40 g, včasih tudi več. O tem naj nas pouči poskušnja v malem. Sirnino stresemo v škaf in pridenemo desetkratno množino vode (na vsak *kg* sirnine 10 litrov vode). Po daljšem mešanju se raztopi sirnina v kalno, mlečnato tekočino, ki jo izlijemo tudi z morebitnim neraztopljenim ostankom v sod in tam z vinom dobro premešamo. Sirnina učinkuje enako kot mleko, torej odteguje posebno obolelim, rjavim vinom zelo močno barvo. Zdravim, rdečim vinom pa jemlje še manj barve kot želatina ali beljak. Zato se rabi tudi za čiščenje bolj svetlih, rdečih vin.

Kri.

Kadar stoji kri zaklane živali nekaj časa pri miru, se iz nje izloči lepljiva, rumenkasta tekočina, krvna voda ali krvni serum. Ker vsebuje ta tekočina veliko beljakovca, se rabi lahko tudi kot čistilo. Na *hl* vina se vzame eno osminko do eno četrtniko litra krvnega seruma. Ker pa ta tekočina vsebuje tudi še razne druge snovi, se rabi le izjemoma, kot jako sirovo čistilo, posebno za jabolčnik. V Franciji izdelujejo iz sušenega krvnega seruma vsakovrstna vinska čistila.

Kaolin in španska prst.

Dočim delujejo vsa doslej naštetá čistila na vino tudi kemično, ker se spajajo bodisi z njega čreslovino, s humusovimi ali sprsteniskimi snovmi — katerih je posebno veliko v porjavem vinu — ali pa s kislino vina, učinkujejo naslednja čistila povečini samo mehanično (vsled svoje teže in privlačljivosti). Čiščenje s kaolinom ali špansko prstjo si predstavimo najbolje, ako opazujemo kako lužo po dežju. Polno smeti in finega blata vodo v njej po dežju močno skali, a če stoji ta voda nekaj dni pri miru, se lepo očisti in na

dnu luže se nabere fino blato, ki je čiščenje vode povzročilo.

Tako fino blato se v vinu umetno naredi iz kaolina ali španske prsti. Strogo vzeto se pa tudi pri teh dveh čistilih, zlasti pri španski prsti, vršijo v vinu deloma tudi kemijske preosnove, ker se iz španske prsti pod vplivom vinske kisline izloča v vinu neraztopna kremikova kislina v obliki sluznatih kosmičev, ki vino očistijo.

Obe čistili sta zelo težki, zato se rajši in hitreje poležeta na dno, kakor pa katerokoli drugo čistilo. Zato se posebno rabita pri bolj gostih, sluznatih ali pa sladkih vinih ter končno pri takih vinih, ki niso hotela sprejeti nobenega drugega čistila, ali pa v katerih je kako drugo čistilo obtičalo.

Kaolin je prst, ki se iz nje izdeluje porcelan; za čiščenje vina se dobiva v trgovini prečiščen v obliki belega prahu. Dasi je mnogo cenejši nego španska prst, se vendar le malo rabi, ker slabše učinkuje in ker se v vinu dosti bolj počasi useda kot španska prst. Za *hl* vina se vzame pol do en kilogram kaolina. Čisti se z njim enako kot s špansko prstjo.

Španska prst (tierra del vino) je neka posebna prst, ki se nahaja v južni Španiji (v Xeres, domovini slovečega vina Sherry), kjer z njo čistijo tamošnja sladka vina.

V trgovini se dobiva v obliki sivega (ajdovi moki podobnega) prahu in je seveda za čiščenje vina primerno pripravljena (očiščena). Vendar se priporoča, da se jo pred rabo dobro opere, kar se takole zgodi:

Španska prst se odtehta, in sicer se je vzame na 1 *hl* vina 200 do 400 g, kar se zopet najbolje dožene z majhno predkušnjo. Odtehtana zemlja se dene v škaf in se tu z metlico dobro z vodo premeša, pri čemer se škaf z vodo polagoma napolni. Nato se zmes pusti toliko časa pri miru, da se zemlja zopet na dno poleže. Potem se zgoraj stoječa čista voda odlije in se nalije ponovno sveža voda vrh čistila, nakar se zopet vse premeša in, ko se je čistilo poleglo, seveda zopet odlije.

Na ta način se iz čistila izpere ves tuj duh ali okus, ki se ga je morda tekom časa nalezlo.

Končno se namesto vode nalije na čistilo vino, vse s pomočjo metlice dobro razmeša ter se vlije v sod, kjer se premeša z vsem vinom.

Da se čistilo prehitro ne poleže in da pride iz njega se izločivša kremikova kislina bolj do učinka, je priporočljivo tudi tu, da se vino s čistilom v naslednjih dneh premeša. Končno, po preteku kakih petih dni, se sod do vrha zalije in se vino pusti pri miru. Da pa odlete drobni delci prsti, ki se morebiti drže še zgornjih dog in bi pri pretakanju vino zopet skalili, od dog, se na dog prvi in drugi dan, ko stoji vino pri miru, večkrat s kladivom ali batom dobro potrka (potolče).

Navadno vino se s špansko prstjo očisti že v kakih štirih dneh, bolj gosto ali sladko vino potrebuje več tednov, preden se popolnoma očisti. Čisto vino se pretoči v nekoliko zažveplan, snažen sod.

Oglje.

Tudi oglje se rabi lahko za čiščenje vina. Oglje poznamo dvoje vrst, in sicer rastlinsko in živalsko oglje. Rastlinsko oglje se izdeluje ponajveč iz lesa in je najboljše oglje iz lipovega lesa. Živalsko oglje se izdeluje iz svežih kosti (spodium) ali pa iz krvi.

Oglje se rabi bodisi stolčeno na drobne koščke ali v prahu. Kot prah učinkuje močnejše. Oglje odteguje vinu jako močno barvo in duh. Zato se posebno pogostoma rabi pri vinih s slabim okusom ali duškom, ali pa v namen, da se vino razbarva. Na vsak hl vina se vzame 50 do 200 g oglja, kar se najprej dožene s poskušnjo v malem.

Oglje mora biti čisto, brez slabega duha in okusa. Najbolje je rabiti nalašč v to svrhu pripravljeno oglje in je posebno priporočljivo oglje, ki se prodaja pod imenom *eponit*.

Odtehtan *eponit* se v škafu zmeša z nekoliko litri vina, nato se zmes vlije v ostalo vino v sod in se tam z njim dobro premeša. Da se oglje prehitro na dno ne poleže, se mešanje po 5 do 6 dni vsak dan ponovi. Nato se zalije sod do vrha in se pusti vino pri miru, da se v njem *eponit* poleže na dno. Po preteku 3 ali 4 tednov se vino pretoči. Ako n' zadosti čisto, se čisti nato še z želatino ali pa se filtrira.

Papir in celuloza.

V prejšnjih časih se je rabil za čiščenje vina tudi papir, in sicer čist, bel, filtrirni (pivni) papir. Dve do tri pole takega papirja se zvijejo in vtaknejo v hektoliterski sod, kjer se razvijejo in padajoč na dno soda, vino učistijo.

Namesto papirja se rabi lahko tudi celuloza, to je tvarina, iz katere se papir izdeluje. Ker se pa težko poleže, se rabi celuloza večinoma le kot filtrirna masa. Papir ali celuloza dasta lahko vinu slab prikus, zato se v sedanjem času malo rabita.

Drože.

Vinske drože sestojijo iz drobnih telesc, ponajveč iz kipelnih glivic. Čiste, sveže vinske drože od zdravega vina pri prvem pretakanju se lahko rabijo tudi kot vinsko čistilo. Dobro se obnesejo pri zarjavelem vinu ali pa pri vinu, ki ima kak slab duh ali okus.

Drože se z vinom, ki ga nameravamo čistiti, dobro premešajo in se, če je treba, mešanje tekom 5 dni vsak dan ponovi, da se drože prehitro ne poležejo. Čim dlje plavajo po vinu, tem bolj mu odtegnejo slab duh in barvo. Nato se pusti vino pri miru, da se drože poleže na dno in tri tedne kasneje se vino pretoči v zažveplan sod.

S tem sem opisal vsa v kletarstvu najbolj rabljena čistila. V trgovini se dobivajo še razna druga čistila, ki so ali draga, ali pa morda tudi ne dovoljena. Zato pa svarim pred rabo takih čistil, ki o njih kletar ne ve, kaj so in kako učinkujejo.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko društvo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovori, ki so splošno poučni se vrstijo med „Vprašanja in odgovore“, na ostala vprašanja se pa odgovarja pisмено, če je priložena znamka za odgovor. Odgovarja se edinele na vprašanja, ki so podpisana s celim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne nalagajo vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki so prišla vsaj 4 dni pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodni številki. *Kdor takoj želi odgovora na kako kmetijsko-gospodarsko vprašanje, mora priložiti znamko za odgovor. Na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarska se ne odgovarja v „Kmetovalcu“, ampak le pisмено, če je v pismu priloženo 1 K v znamkah kot prispevek k družbenem pokojninskem zakladu. Zadnje zlasti velja za pravne odgovore, ki seveda morejo biti le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh, včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne more prevzame nikakega jamstva.*

Vprašanje 98. Moj sosed je sredi polja zasadil svojo niivo, ki leži poleg moje, z želodom ter hoče s tem svojo parcelo pogozditi. Ali je resnica, da obstoja zakon, ki zabranjuje pogozditev parcel sredi polja? (F. K. v S.)

Odgovor: Glasom § 1. kranjskega deželnega zakona z dne 21. feb. 1912, ki je veljaven seveda samo za Kranjsko, nima nihče pravice takih njiv tjavendan pogozdovati, ampak mora preje naznaniti politični oblasti (okrajnemu glavarstvu), da to obvesti lastnike sosednjih poljedelskih zemljišč ter jih obenem opozori na pravico ugovora, pristojnega jim po § 2. tega zakona. Ta § slove: »Lastniki sosednjih poljedelskih zemljišč imajo pravico predlagati pri politični oblasti v teku šestih mesecev od dne obvestitve, naj se lastnik parcele, ki jo hoče pogozditi, primora, da bo na primerno širokem robu zasadil nizek gozd in ga na kratko dobo sekal, ako bi njih zemljišča vsled zasenčevanja ali preraščevanja korenin utegnili škodo trpeti.« P. J.

Vprašanje 99. V nevinorodnem kraju bi rad nasadil nekaj trt, ki so manj občutljive proti mrazu in trtnim boleznim posebno proti peronospori. Ali so razen trte izabele še kake druge vrste s temi lastnostmi? (J. P. v D.)

Odgovor: Vrste, katere želite nasaditi, so takozvane necepljenke ali direktni produktorji, to so necepljene ameriške trte, ki neposredno rode, torej take, ki rodijo, ne da bi jih bilo treba cepiti. Te vrste so manj občutljive proti trtnim boleznim, zlasti proti plesnobi in peronospori. Take necepljene vrste so razen izabele sledeče: Jacques, Herbemont, Clinton, Othello, Jork Madeira, Canada, Noah, (šmarnica), Vialla, Taylor, Brant, Huntington, Elvira, Deleware in Cuninghame. Grozdje teh vrst je bolj porabljivo kot namizno grozdje (za zobanje), ker ima bolj mesnate jagode in ki so manj priprave za stiskanje. Vino teh vrst ima neprijeten duh in okus, kateremu Francoz pravi »fokse«. Opozorjamo Vas pa, da te vrste niso za vinorodne kraje zaradi slabe kakovosti vina, temveč samo za nevinorodne kraje zlasti kot špalir ali lopo ob potih, hišah, itd. Glede dobave teh vrst se obrnite na sledeče trsnice: I. štajerska trtojska zadruga, pošta Juršinci pri Ptuj; Tone Zagoršek v Dornavi, pošta Moškanjci; Franc Zelenko, pos. in trsničar na Vadoli št 59., pošta Juršinci pri Ptuj. S.

Vprašanje 100. Svinja, katero krmim s krompirjem, koruzno moko, siratko in ječmenovo kašo, in sicer dnevno petkrat, je pričela naenkrat nerada žreti, dotakne se krme, a jo pusti. Opazil sem tudi, da kaže svinja sempatja sledeče obnašanje: zlekne hrbet, upogne križ, postavi zadnji nogi skupaj, kaže splah znake, kakor bi jo sesali pujski. Zakaj svinja nerada žre? (L. K. v P.)

Odgovor: Vaša svinja kaže znake močnega bukanja. Bukanje pri svinjah traja en do tri dni in se ponavlja vsakih 7 do 14 dni, če se je ne pripušča k merjascu in se pri tem ne oplodi. Vzrok tako močnemu bukanju, kakor ga Vi opisujete, je premočna krma, s katero krmite svojo svinjo. Petkratno krmljenje na dan je pri svinji na vsak način neprimerno, kajti žival nima dovolj počitka, da bi dobro prebavila zaužito krmo. S trikratnim krmljenjem se bo svinja tudi odelila in pri tem ne bo kazala tako močnega bukanja. Umestno je tudi, ako nekaj dni krmite svinjo nekoliko slabše ter ji ne polagate toliko močnih krmil, kakor koruzne moke, siratke in ječmenove kaše. Potem bo samoobsebi prenehala nemirnost živali pri bukanju. Za opitanje svinj je najgostejše sredstvo skoplenje ali kastracija, ki jo pa lahko izvrši le več žvinozdravnik.

Vprašanje 101. Krava je bila pripuščena k biku. Kmalu na to ji je pričela iz nožnice teči gnojna tekočina; zadnjica je rdeča in otečena. Kaj je vzrok zagnojenim spolovilom pri kravah? (L. K. v P.)

Odgovor: Vašo kravo je najbrže bik pri zaskočenju ranil s svojim spolovilom v nožnici ali pa v vratu maternice. Rana, pri kateri je bila najbrže samo sluznica odrgnjena, se je vnela in pričela gnojiti. Zdravljenje takih ran ni težko. Izprati je treba notranje dele nožnice s kako razkuževalno tekočino, n. pr. z 2 % kreolinovo ali lizolovo raztopino, ki se vbrizga v nožnico z gumijevo cevjo, na katero se pritrdi navadni lij. Tekočina mora biti mlačna. To izpiranje se ponavlja približno osem dni, in sicer po dvakrat na dan.

Vprašanje 102. Imam svinjo, pri kateri že nekaj časa ni vse v redu ter sem zapisal sledeče: Ko pride svinja h koritu, zagrabi z gobcem enkrat ali dvakrat položeno ji krmo, se vlekle v križu in stisne zadnji dve nogi skupaj ter ostane tako nekaj časa mirna. Nato začne kroljati, kakor bi dojila. To traja 12 do 15 sekund, nato prične zopet žreti, kakor običajno. Sosedje pravijo, da svinje „môra“ sesa, kar pa ne verujem, ker imam več prasičev in pri drugih tega ne opažam. Kakšna bolezen je „môra“ in kako naj jo zdravim? (L. K. v Ž.)

Odgovor: Gori opisana bolezen prasičev, o kateri ljudje pravijo, da jih „môra sesa“, je posledica pokvarjenih prebavil in prehlajenja. Taki prasiči kroljajo, kakor bi dojili, nimajo teka, se usedajo na zadnje noge kakor psi, vsled bolečin v nogah. Tako obolelim prasičem je dajati lahko prebavno krmo, spuščati jih je mnogo na prosto, kjer se morejo solnčiti ter jim je dajati v svinjak dovolj gorke stelje. Zlasti je prasiče varovati pred vsakim preplhom, kajti to bolezen povzroča največ slaba tla v svinjaki, ki imajo špranje in spodaj votel prostor, da more mrzel zrak skozi pihati. Predvsem morate tla temeljito popraviti. Če prasiče noge bole, jih jim je večkrat na dan natreti z gorkim oljem. Bolezen je težko ozdravljiva in je tako bolnega prasiča kolikor mogoče kmalu zaklati. P.j.

Vprašanje 103. Za gnojenje sadnemu drevju mi primanjkuje hlevskega gnoja. Ali lahko gnojim sadnemu drevju z umetnimi gnojili? (J. P. v D.)

Odgovor: Kakor vsaka rastlina tako potrebuje tudi sadno drevje za svoj razvoj redilnih snovi. Glavne redilne snovi so dušik, fosforna kislina, kalij in apno. Umetna gnojila vsebujejo skoraj vsa le po eno redilno snov. Z ozirom na to jih ločimo v dušičnata, fosforna in kalijeva gnojila. Od dušičnatih gnojil pride v poštev apneni dušik, ki vsebuje poleg 18—21 % dušika še 60—70 % apna, kar je za sadno drevje posebno ugodno. Kot kalijeva gnojila je priporočljiva kalijeva sol, ki vsebuje 40—41 % kalija, ali pa kajnit s 15 % kalija. Kostni superfosfat pa ima 18—21 % fosforove kisline. Ako hočete uspešno gnojiti morate gnojiti z vsemi tremi gnojili, in sicer za vsako drevo vzeti $\frac{1}{2}$ —1 kg apnenega dušika, 2 do 3 kg kajnita ali $\frac{1}{2}$ —1 kg kalijeve soli in $1\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ kg superfosfata. Kalijeva sol in apneni dušik se lahko vedno mešata, apneni dušik in kajnit pa samo neposredno pred uporabo in potem skupaj raztrositi. Pri uporabi superfosfata pa se morajo gnojila ločeno trositi, in sicer po presledkih nekaj dni. Trosi se v jeseni ali spomladi (v času ko vegetacija počiva) v brezvetrnem vremenu pri mladih drevesih se gnojila vkopliejo v zemljo okrog drevesa, pri starejših pa se izkoplie pod drevesnim kapom jarek in vanj zakoplie gnojilo. Vsa omenjena umetna gnojila ima družba v zalogi. S.

KMETIJSKE NOVICE.

Aktiviranje okrožnega agrarnega urada v Mariboru. Okrožni agrarni urad v Mariboru je končno aktiviran in nastavljen v Mariboru, Koroška cesta št. 19. Vodstvo urada je prevzel inspektor in okrožni agrarni poverjenik dr. Vilko Pfeifer. Uradni dnevi za stranke so vsako sredo in soboto od devetih do dvanajstih. Ob ostalih delavnikih se sicer sprejema stranke, vendar se opozarja, da bodo strokovni uradniki in vodja urada izvzemši omenjenih dveh uradnih dni, večinoma odsotni na uradnih potovanjih. Območje urada obsega področje okrajnih glavarstev Maribor, Ljutomer, Ptuj, Celje, Slovenjgradec, Brežice in Konjice ter političnih ekspozitur Mozirje in Guštanj. Zadeve, tičeče se agrarne reforme v omenjenem okolišju, je odslej naslavljati le na okrožni agrarni urad, ki fungira v tem oziru kot I. stopnja.

Škropilnice za vinogradnike. Vsled številnih vprašanj se vinogradniki opozarjajo, da je dobiti nekaj priljubljenih trtnih škropilnic »Avstrija« in nekaj pritklin k tem škropilnicam. Kdor jih želi naročiti, obrne naj se takoj na vinarsko nadzorništvo v Novem mestu.

Poljudno navodilo za merjenje lesa. Koncem leta 1914. je izdala in založila Kmetijska družba XIV. zvezek svoje Kmetijske knjižnice, vsebujočega: *Poljudno navodilo za merjenje lesa*, prirejeno po inž. Antonu Šivicu. Zaloga te knjižice je pri družbi popolnoma pošla. Posamezni komadi se dobijo morda še v posameznih knjigarnah. Ali izide v doglednem času druga izdaja tega »Navodila«, je z ozirom na sedanje visoke tiskovne stroške dvomljivo. V slučaju, da bi se prijavilo večje število naročnikov in torej izkazala potreba ponatisa omenjene knjižice, bi prireditelj poskrbel, da se ista kolikor mogoče še izpopolni s praktičnimi navodili in tabelami ter da se izločijo pogoški, ki so se tu in tam vrinili v prvo izdajo. Oziral bi se tudi na utemeljene želje in prošnje gozdnih posestnikov-kmetovalcev, ki bi jih bilo vposlati na g. inž. Antona Šivica, gozdarskega svetnika v Ljubljani.

Objava. Sadjarsko nadzorništvo v Celju bo priredilo januarja, februarja in marca 1921. l. po raznih občinah celjskega okraja več *dvodnevih praktičnih sadjarskih tečajev* za fante in odrasle sadjarske interese. Tečaji se bodo vršili le v tistih občinah, kjer se bo zglasilo najmanj 15 udeležencev. Priglasila (zadostuje donosnica), v katerih naj bo naveden natančen raslov priglasenca in občina, v katero spada, sprejema *sadjarski pododsek poverjenišva za kmetijstvo v Ljubljani*, do 19. januarja 1921. V prihodni številki »Kmetovalca« bo potem objavljen spored tečajev, iz katerega bo vsak priglasenec razvidel, katerega dne pride na vrsto njegova občina. Tečaji se bodo vršili po možnosti v šoli ali pa na kakem drugem primernem prostoru (društvu, domu itd.), za katerega naj poskrbi županstvo. Teoretični in praktični pouk se bo vršil po sedečem načrtu: 1. dan od 8.—10.: *Predavanje:* Sadna plemena in vrste. Vzgoja sadnega drevja. Požlahtnjevanje. *Precepljanje.* Od 10.—12. *Praktične vaje* v sadovnjaku. Požlahtnjevanje, zlasti *precepljanje* starejšega sadnega drevja. Od 14.—15. *Predavanje.* Oskrbovanje mladega sadnega drevja. Novi nasadi. *Saditev,* gnojenje, obrezovanje, varstvo. Napake. Od 15.—16. *Praktične vaje* v sadovnjaku po donoldan-kem predavanju. II. dan od 8.—10. *Predavanje:* Oskrbovanje *odraslega* sadnega drevja (snaženje, gnojenje, pomladitev, varstvo itd.); Od 10.—12. *Praktične vaje* v sadovnjaku po

dopoldanskem predavanju; Od 14.—15. *Predavanje o spravljajanju sadja, o ravnanju z namiznim sadjem in o sadni uporabi z ozirom na krajevne razmere.*

Izvoz solčavskih ovac. Dodatno k poročilu v »Kmetovalcu« z dne 15. decembra 1920. pod enakim naslovom je treba še sledeče pripomniti: Družba »Alpenländische Schafzuchtgesellschaft« na Dunaju je nadaljevala nakup jezersko-solčavskih ovac. Kupila je še v decembru t. l.

na Jezerskem 110 komadov za 61.636.— kron.
v Gornji Savinjski dolini 550 » » 316.256.— »

Skupaj 660 komadov za 377.883.— kron.

Cene so bile takrat prav ugodne; plačevalo se je od 12 do 14 kron za kg žive teže. To je bilo mogoče vsled tega, ker so se dosegle olajšave glede izvozne carine. To bodi našim ovčerejem resno bodrilo, da skušajo z razumnim rejskim delom doseči še lepših uspehov glede kakovosti, ker le tedaj lahko stalno računimo na dobre kupce.

Z.

URADNE VESTI.

Seja glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo dne 24. novembra 1920.

(Konec.)

Glavni odbor je sklenil, razpisati občne zборе onih podružnic, ki dosedaj še niso imele občnih zborov in onih, pri katerih so bili občni zbori vsled nepravilnosti razveljavljeni. Občne zборе za vse te podružnice skliče glavni odbor v nedeljo, dne 12. decembra t. l. in na teh naj se v prvi vrsti izvolijo delegatje za družbeni občni zbor.

Potrđitev novih podružnic in sprejem novih udov. Na podlagi sklepa glavnega odbora z dne 7. julija t. l. je bilo potrjenih 32 novih podružnic, ki se naj objavijo v »Kmetovalcu«. Ravnotako je glavni odbor sklenil, da se objavijo tudi one podružnice, ki so bile potrjene v seji 19. februarja t. l.

Zadnji priglasi udje so bili sprejeti v seji 19. februarja t. l. Od tega časa se jih je nanovo prijavilo 8123 udov. Glavni odbor je sprejel vse te ude.

Družbeni občni zbor. Glavni odbor je sklenil, da se vrši občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo, ki ima izvoliti prvi glavni odbor za celo Slovenijo v sredo 29. decembra t. l., ob enajstih dopoldne v dvorani hotela »Uniona«. Razglasi naj se pod imenom »Prvi občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo«.

Z ozirom na velike prevozne stroške naj Kmetijska družba skuša doseči polovično vožnjo pri južni in državni železnici.

G. Cerne je predlagal, naj se poverila dološljeje delegatom osebno. Proti temu se je ugovarjalo, ker je proti družbenim pravilom, na podlagi katerih se morajo podružnice povabiti na občni zbor.

G. Petovar je predlagal, da se podružnicam pošljejo poverila poštno priporočeno. Predlog se je sprejel.

G. Roblek je opozarjal, naj se da v »Kmetovalec« poziv, da morajo načelnštva poverila oddati delegatom.

S pregledovanjem poveril na občnem zboru naj se prične že ob desetih, ker je število delegatov veliko. To se objavi v »Kmetovalcu«.

G. Cerne je predlagal, naj se pri volitvah voli v dveh komisijah, da pojde volitev hitreje. Se je odobrilo.

G. Petovar je predlagal, naj skuša sedanje predsedništvo stopiti v stike s političnimi strankami, da se doseže kompromis. Temu mnenju so se pridružili tudi ostali gg. odborniki. Predsedništvu se je naročilo, da pozove čimprej tajništva teh strank, da pošljejo po tri zastopnike, ki se naj pogajajo glede kompromisa.

Uradniške zadeve. Tajniški pristav inž. Tavčar je prosil za enoletni dopust v svrhu študija rastlinogojstva na češki tehniki v Pragi. Istočasno je prosil za primerno podporo v ta namen. Glavni odbor je dovolil prosilcu enoletni dopust in polovico dosedanjih prejemkov.

Glavni odbor je uredil še nekatera vprašanja glede uradniških prejemkov.

Raznoterosti. Prošnji podružnici Trebnje in Velika Loka za znižanje cene galici kot podporo za škodo po toči se ni moglo ugoditi, ker bi to dalo povod tudi drugim podružnicam za slične prošnje.

Podružnica Trbovlje je prosila za popust na ceni pri krompirju, ker je imela letos veliko izgubo. Glavni odbor je sklenil, naj podružnica poda natančni obračun kupčije s krompirjem, kakortudi letni obračun, nakar se bo v prihodnji odborovi seji sklepalo o morebitni podpori.

Šolsko vodstvo v Šmarji pri Jelšah namerava ustanoviti drevesnico in prosi za nekaj orodja in drevja. Prošnji se je ugodilo.

Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe v Mariboru prosi za podporo v svrhu kritja upravnih stroškov. Ker je delovanje tega društvenega odseka zelo plodonosno, se mu je dovolila podpora 3000 K.

Predlogi za občni zbor. Glavni odbor ima določiti predloge podružnic, ki se naj obnavljajo na občnem zboru. Predsedništvo se je pooblastilo, da samo določi tiste predloge, ki so umestni za razprave na družbenem občnem zboru.

Ker se nihče ni oglasil več k besedi, je zaključil g. predsednik odborovo sejo ob poltrem popoldne.

Podružnice Kmetijske družbe za Slovenijo, ki so bile potrjene s sklepom odborove seje dne 19. februarja 1920.

Kranjska.

Šmartno-Obrije-Hrastje, Moste pri Ljubljani, St. Jakob ob Savi, Grosuplje, Želimlje, Perniče, Rateče pri Kranjski gori, Čatež ob Savi, Bela cerkev, Brusnice, Bloke.

Štajerska.

Dobova, Vel. kamen, Podčetrtek, Pilštanj, Št. Pavel v Savinski dolini, Št. Jurij ob Taboru, Gomilsko, Hajdina pri Ptuj, Majšperk pri Ptuj, Ptujška gora, Spodnja Sv. Kungota, Šmarjeta ob Pesnici, Jarenina, Sv. Ana v Slovenskih goricah, Sv. Barbara v Slovenskih goricah, Marija Snežna.

Koroška.

Zitara ves, Drava, Grebinj, Loče, Loga ves, Škofiče, Ledenice.

Prekmurje.

Murska-Sobota, Beltinci, Sv. Urban-Kozlovčak. Priglašeni in sprejeti je bilo 4649 novih udov.

Podružnice Kmetijske družbe za Slovenijo, ki so bile potrjene dne 7. julija 1920.

Kranjska.

Barje, Iška Loka, Iška vas, Smarje, Št. Jur pri Grosupljem, Gojzd pri Kamniku, Stahovca pri Kamniku, So-

vodenj pri Gorenji vasi, Železniki, Čepļe pri Kočevju, Planina (Stockendorf), Žalna, Bojanec, Čermošnjice.

Štajerska.

Kapele, Zakot, Artiče, Št. Vid nad Planino, Vetrnik pri Kozjem, Prevorje, Št. Janž na Dravskem polju, Sv. Florjan pri Rogatcu, Brezno ob Dravi, Sv. Rok ob Sotli, Oplotnica, Sv. Tomaž pri Ormožu, Pernice pri Muti.

Prekmurje.

Ižekovci, Gederovci, Dol. Lendava, Črenšovci.

Vabila

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1. — 5. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Sv. Marko nižje Ptuja, v nedeljo, 30. januarja 1921. po rani maši (ob osmih) v šoli;

Otovec, v nedeljo, 23. januarja 1921., ob devetih zjutraj pri načelniku Jakobu Vrščaju;

Sv. Jakob v Slov. goricah, v nedeljo, 23. januarja 1921. po rani službi božji v šoli.

Ponudniki in kupci plemenske živine.

(Pod tem naslovom Kmetijska družba za Slovenijo odslej naprej redno objavlja vse one lastnike plemenske živine, ki so pri volji plemensko živino prodati in vse one kmetovalce, ki jo želijo kupiti, s čemur je dana prilika prodajalcem in kupcem stopiti v stik in tako poskrbeti za zamenjavo plemenske živine. Priglašati je nakup in ponudbo vseh vrst moških in ženskih plemenskih živali ter naj vsak priglasenec natančno prijavlji svoj naslov, vrsto domače živali, njen spol, pasmo, starost, število itd.)

Naprodaj so:

Bika za pleme, 2 leti starega, pincgavske pasme, licenciranega, proda Josip Resman, posestnik, Zgoša 6., p. Begunje pri Lescah.

Svinjo, s petimi mladiči, 14 dni starimi, proda Franc Rozman, posestnik, Spodnje Duplje št. 7.

Telico, 1 teden staro, od dobre krave molznice, proda Peter Novak, Dobrova 35, pri Ljubljani.

DRUŽBENE VESTI.

* Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi sledeče kmetijske potrebščine:

Antiavit v varstvo setev pšenice, tuščice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokošmi itd. je zopet došel in se dobi v zaklopnih po 1 kg za 120 kron, pol kg za 70 kron, četrt kg za 40 kron, osminko kg za 25 kron, 50 gramov za 15 kron. Vsled visoke celine morala je družba cene temu predmetu dokaj zvišati.

Apneni dušik po K 400.— sto kg.

Bosnapasta po K 14.— za kg v sodih po 50 in 100 kg.

Eponit, s katerim se vzame vinu vsak zoprni okus ali duh, bodisi po gnilobi, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd. stane 120 kron kg, poština in ovoj posebej.

»Ergofor«, fiziološki železo-apneni preparat se imenuje redilni prašek za živino, ki ga priporočajo celo iz živinozdravniške stroke posebno za konje, a tudi za drugo živino. To sredstvo učinkuje baje posebno dobro ob današnjih slabih prehranjevalnih razmerah pri živini, ki ji primanjkuje močnih krmil in posebno pri konjih ovsa. Tega praška se poklada na dan in glavo:

pri konjih po 2—4 ne polne žlice
pri govedih " 2—6 " " "
pri kozah, ovcah in prasičih " 1—2 " " "

V začetku je treba seveda polagoma navajati žival na ta prašek in šele čez nekoliko dni ji je pokladati določeno množino. Pri vsakem zavoju je zraven tudi primerno navodilo, kako se ta prašek poklada. En zavoj tehta 1 kg in stane 30 K.

Esparezeta španska detelja, neluščena po 24 kron kg.

Kajnit s 15% čistega kalija bo dohajal koncem decembra v celih vagonih, prosto naložen po 100 kron sto kg franko vagon Spilje, v nadrobni oddaji pa po 120 kron iz Ljubljane, vreče se računajo posebej.

Kalijevo sol z 41% čistega kalija bo dobiti v prihodnjih mesecih v celih vagonih v vrečah po 50 kg po 240 kron sto kg franko Spilje, v nadrobni oddaji pa po 280 kron iz Ljubljane v papirnatih vrečah. V jutastih vrečah po K 305.— sto kg.

Kose. Družba bo pričetkom 1921. leta zopet oddajala udom kose iz dobrega štajerskega jekla, in sicer 65, 70 in 75 cm dolge, takozvane »kranjske« oblike. Cena kosam bo od 50 do 53 kron za komad.

Kostni superfostat po K 320.— sto kg.

Lanene tropine z 38 do 42 odstotki beljakovin in maščobe stanejo 600 kron sto kg iz ljubljanske zaloge. Naročniki naj po možnosti dostavijo svoje vreče v zameno.

Lopate, komad po K 35.—

Mlečne cevi iz kosti štev. 4561 po K 140.

Modra galica po K 24.— kg. Cena velja gl. razglašale za skupna naročila.

Motike, komad po K 25.—

Rafija, majunga extrissima, priporoča družba vinogradnikom v pravočasni nakup za ceno po K 45.— kg. To blago je že tukaj, vendar pa je razpoložljiva množina le majhna in spomladi bo bržda zopet hudo pomanjkanje. Ta rafija je res tako prvovrstna, da nadkriljuje za najmanj 50 odstotkov vse, kar se nam je doslej ponujalo. Podružnicam v vinorodnih krajih bi priporočali nakup originalnega omota, ki tehta okoli 100 kilogramov in ki naj bi ga v svojem okolišu udom na drobno razdelili.

Razklejana kostna moka 30—33% fosforove kisline v vrečah po 100 kg z vrečami vred K 300.—

Seme krmilne pese, pristno severonemško blago, rdečo in rumeno mamutovko ali ekendorfko po K 30.— kg.

Semensko deteljo, i. s. nemške lucerne kakor tudi domačo bo družba spomladi oddajala svojim udom. Oddajala bo samo najskrbneje čiščeno seme, ki bo preiskano po Državnem preizkušališču v Ljubljani. Vreče po 100 kg bodo opremljene v izvirnih plombah tega zavoda, pa tudi za nadrobne pošiljatve prevzame družba vsa jamstva glede čistosti in brezpredeničnosti.

Semenska trava. Že pet let je dobivanje raznih vrst dobre semenske trave iz Nemčije in Amerike popolnoma ukinjeno. Družba je oddajala svojim udom ves ta čas le nekatere vrste domačih navadnih trav. Sedaj se je družbi

(Nadaljevanje „Družbenih vestí“ v inseratnem delu lista.)

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

**Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.**

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 K na leto.
Posamezna številka stane krono.

Udje Kmetijske družbe za Slovenijo doživajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po naslednjih cenah: karikat na pol strani 600 K, na 1/4 strani 300 K, na 1/8 strani 150 K, na 1/16 strani 100 K, na 1/32 strani 50 K. Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 80 vin, najmanj pa skupaj 13 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnik naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 24. Ljubljana, 31. decembra 1920. Letnik XXXVII.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 80 vinarjev, denarju ali znamkah najmanj pa skupaj K 12 — sicer se naznanila ne objavijo.
Upravništvo ne prevzame p. sredovanja.

Najboljše apno ima vedno naprodaj apnenica J. Tauter, Zagorje ob Savi. 50

Mlinske kamne, sekane iz najboljše bele, ostre skale, trde in srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pismeno garancijo. Leskovec Anton, posestnik in kamnosek, Sv. Jurij ob južni železnici pri Celju. 60

Vinskega kamna vsako množino kupi po 10 K kg. Veletrgovina Anton Kolenc v Celju. 395

Dobri sadni mošt kupi Franc Dolenc, Kranj. 404

Pristno domače žganje droženo in trepin-sko, skropilni s za trsje škropiti nudi po ceni Davorin Tombah, Šent Vid pri Ptuj. 405

Čreve lepe, zdrave, za vse vrste klobas se dajo po ugodni ceni pri trdniki Jos. Bergman, Poljanska cesta 87, v Ljubljani. 406

„Portland-cement“, rafijo ze vezanje trt A. Sušnik, železnica, Ljubljana. 407

Kmečko posestvo a prodaj v ugodni legi blizu železnice. Pojasnila daje uprava lista. 408

Švajcarja (kravarja) oženjenega z 2-3 delavskimi močmi in večšega tudi kolarstva, oženjenega mizarja, sprejme proti stalni plači, stanovanju in deputatu drž. upravit. veleposestva Mokrice, p. Jesenic ob Savi, via Brežice. 409

Dobrega sena 6 do 7 kg je naprodaj. Ponudbe Ljubljana, Križevniška ul. št. 8. 442

Važno! Gepeljne, slamorenice, trijerje, fino strojno olje, cement-portland za napravo strešne opeke in belo sol nudi najceneje trdnika Anton Kasman, v Škofji Loki. 415

Naprodaj imam brejo kravo pingavske pasme, zelo dobro za mleko ter 1 konja starega 16 mesecev noriške pasme. Cena po dogovoru. Anton Žumer, Javornik, Gorenjsko. 416

Biaorejci! Naprodaj je izvanredno krasen bik čistokrvni montafonec, krotak, dve leti star, 560 kg t. žak. Proda se le živinorejcem za plemo. Uprava graščine Kenda, Bled. 425

Naprodaj je telica dve in pol leta stara, 6 mesecev breja, radi pomanjkanja prostora. Marjeta Pirnat, Dravljje pri Ljubljani. 426

Brezplačno stanovanje dobi manjša rodbina, vajena dela v vinogradih Ivan Bobič, Sela 3 pošta Belcerkevi na Dolenskem. 427

Proda se hiša, enonadstropna s sadnim vrtom (1/4 orala) v popolnoma dobrem stanju sposobna za vsako obit (10-vaš, sodar). Cena 60.000 K. Poizve se pri Karol Štoviček u, pos. v Leskovcu pri Krškem. 428

Ženitna ponudba. Kmetaki mladenič krog 30 let star, lepe zunanosti do 300.000 pramoženja se želi priženiti k deklici ali vdovi do 33 let, ki bi imeja večje posestvo v lepem kraju. Ponudbe na Kmetovalec ca pod štev. : 429.

Pomoč v gospodinjstvu. Kateri veleposetnik z večjega posestva bi me hotel sprejeti za nekaj mesecev v učenje gospodinjstva oziroma po učenju bi ostala kot pomoč v gospodinjstvu naj blagovoli svojo ponudbo poslati pod šifro »Primorka« na uredništvo Kmetovalca. 430

Ekonom preje v državni službi, išče mesto oskrbnika na veleposestvo, gre tudi na večji vinograd. Neoženjen z dobrimi pričevanji. Ponudbe na Josko Kramar, Slagomski 43 Župelovec p. Brezice ob Savi. 431

Več sto kg starega železa, pripravnega za kovača se ceno pro la. Izve se Karol Novak, kamnoseški mojster St. Vid pri Ljubljani. 432

Prodaj 3 nove kotle brzoparilniške in nov koruzni robkar. Maisrebljer Pavle Bremec, St. Vid n. Ljubljano št. 69. 433

Hraste stoječe ali posekane, kakor tudi hlode, kupim vsako množino. Les mora biti čist brez grč. Ponudbe ter pogoje je poslati na Franjo Repič, sodarski mojster Ljubljana, Trnovo. 438

Vinometre »Bernadot« — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tanin Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sode bicarbono — Strupa proste barve ita. ima v zalogi po najnižji ceni
Drogerija ANTON RANC
Ljubljana, Židovska ulica 1. 2

Pet modernih železnih kočev (svinjakov), en velik nov štedilnik z bakrenim kotličem, ena decimalna tehtnica, en Lanzov posnemalnik za mleko se ceno proda. Poizve se Dunajska cesta 36 levo. 434

Strešni stol skoro nov, 11 m dolg 9 m širok primeren za vezan korolec in 1 gnojnična sesalica se proda pri Franc Veikovrh, Savije 28. p. Ježica. 435

Borove cevi za 12 m globok vodnjak in ventili železne štanje (kompletno) ima na prodaj P. Dolar Mirna. 436

Sanske kuhne lepo rdeče lakirane, pripravne za vsak voz, močne in elegantne se prodajo v Ljubljani, Kolizejska ul. 4. Istotam je naprodaj kompletni leseni sesalni vodnjak zelo globok. 437

Gepeli popolaoma nov patent z avtomatično za- tvoro, močno konstruiran vendar lahek tek se proda za ceno 4000 K franko postaja Lesce. Fran Kovač, Zgoša p. Begunje. 440

Ne morete spati? Niti delati? Imate ner-vozne b. lečine? Občutek zadovojstva doprineš Vam Fellerjev pravi Eliza fluid! 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Eliza kroglicami, 6 škatlic 18 K. — Zelo dober okre-jujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. — Omot in pošta na posebej a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja Elzatr g. br. 333, Hrvatska. 101 D

Črno deteljo plačujemo po najvišji ceni.
Sever & komp., Ljubljana,
Wolfova ulica 12.

Tovarna Bochmann na Dunaju

priporoča vsake vrste kletarskih
strojev n. pr. sesalke, stis-
kalnice, čistilnike, stroje
za ekstrakcijo, čepovlake
za sode itd. — Zastopnik:

Fran Rudl, Maribor

Vila „Alwica“.

(35)

Resna ženitna ponudba!

Ekonom, okoli 30 let star, treznega, mirnega in podjetnega značaja, zelo dober gospodar, z večjim premoženjem v denariu, se želi seznaniti z gospodično ali vdovo primerne starosti, ki bi imela posestvo, mlin ali kako drugo podjetje. — Tajnost strogo zagotovljena. Resne, neanonimne ponudbe s sliko je poslati na upravništvo „Kmetovalca“ pod naslov „Ekonom“.

Mlad vol in lepa breja svinja naprodaj pri Franc Skrajnc, Radomlje. 441

Konjske odeje

v veliki izbiri
od najcenejših
do najfinejših
priporoča

A. & E. Skaberne

veletrgovina
z manufakt. blagom

Ljubljana,

Mestni trg št. 10.

Cepljene trsje

bele vrste: Žlahtna, Peček, Javorič, Plavec in Rulandec — cepljeno na Göthe št. 9 Riparia Portalis, Lipovščina, Laška graševina, Silvanec na Göthe št. 9. Rdeče vrste: Portugizec na Göthe št. 9. Cene po dogovoru.

Istotam se dobe tudi prvovrstni sadni divjaki.

Ivan Gradišnik,
trsnikar

Št. Janč na Vinski gori
pošta Velenje.

Jurija grofa Thurnskega jeklarna na Ravnah

ustanovljena 1774. leta. (17)

Guštanj-Ravne, Koroško (Jugoslavija).

Poštna postaja Guštanj, žel. postaja Prevalje. Brzojavni naslov: Jeklarna Guštanj.

Proizvaja: Azzalonsko in brecliansko jeklo v zabojih, s sidrom kot varstveno znamko. Legirana in nelegirana topilniška jekla za vsakovrstno orodje največje trajnosti.

Jekla za orodje, drugovrstna, za kladiva, žlebe, matrice; za diela in nože za obdelovanje železa; za svedre, za rudo, premog in kamen; za pile, rezila vrtna, diela itd.

Legirana in nelegirana martinova jekla za vozovne in vagonске vzmeti; za konstrukcijske dele posebne trajnosti v avtomobilni in letalni in-
dustriji; za kolesna obročja; za kose, srpe, sekire, motike, lopate itd.

Izgotavlja: Vozovne osi s pušami in naklončniki; transmisajske valke (ostrugane do 4 m, surovokovane do 6 m dolžine); v žlebih kovane dele za avtomobile in vagone; krogle za cementne mline itd.

Umetna gnojila

kalijeva sol, kostna moka,
kostni superfosfat i. t. d.

dobavlja na kulantneje

Vinko Vabič

ZALEC, Slovenija.

Zahtevajte ponudbe na va-
gonske, polvagonске in
manjše množine!

Cepljene trte. Kakor vsako leto ima tudi letos večje množine vseh najbolj priporočljivih vrst in jamčeno le na ameriških podlagah in križankah cepljenih trt, dobro zaraščenih in vkoreninjenih. Ne zamudite jih naročiti, ker bodo spomladi gotovo zmanjkale, pri l. štajerski trtoreski zadrugi, v. Juršinci pri Ptujju. 368

Naprodaj imam gepel v popolnoma dobrem stanju Franc Gros, Srednjavos pri Goricih pošta Kranj. 439

Upravništvo
„Kmetovalca“

sprejema

primerne inserate

po cenah,
ki so razvidne na
poglavju.

Objavljenje bo imelo vedno zadovoljiv upeh, kajti „Kmetovalca“, izhaja (dva krat mesečno) v 21 tisoč izvodih ter je razširjen po vseh slovenskih deželah.

Ivan Komatič
prodajalec strojev
v Ljubljani,
Gradišče št. 11.

Ima več vrst malo rabljenih in dobro popravljenih slamoreznic izvrstne za vitelj, motorni ali ročni pogon, in tudi nekaj gepeljnov ter prvovrstnih brzoparilnikov (Welsla, Tiltania) s pocinkanimi parnimi sodi vseh velikosti. (12)

Cena po dogovoru.

Ponudite vse neporabno

zlato in srebro,
stari denar tolarje,
srebrnike, zlatnike itd.

ker Vam vse to leži doma v shrambi brezobrestno trdki (105)

zlata in srebra
I. Augustin

Dunajska cesta šte. 36.

Plačuje po najvišjih cenah.

9.—12. ure dop. 3.—5. ure pop.

Najstarejša hranilnica v Sloveniji.

KRANJSKA HRANILNICA v Ljubljani
ustanovljena leta 1820

sprejema hranilne vloge proti

3%

obrestovanju in dovoljuje hipotekna posojila po 4 1/2 %

S hranilnico sta zvezana Kreditno društvo in starostna hranilnica za posle in delave.

Hranilnica je sirotinskovarna in jo nadzoruje deželna vlada za Slovenijo.

Rezervni zakladi znašajo približno

8 milijonov kron.

Čisti dobiček je, v kolikor se ne porabi za okrepitev rezervnih zakladov, po pravih določbah v pospeševanje občesnostnih naprav in podjetij na Kranjskem.

Za te svrhe se je doslej darovalo 8,698,000 kron. Pismene pošiljke je nasloviti na Kranjsko hranilnico v Ljubljani, Knafljeva ulica šte. 9.

Schneider & Verovšek

: trgovina z železnino in poljedelskimi stroji :

Dunajska c. 16 Ljubljana Dunajska c. 16

ima zopet veliko zalogo poljedelskih
strojev kakor: sadne mline, preše
za sadje in grozdje, mlatilnice,
slamoreznice, gepeljne, repo-
reznice i. t. d.

DRUŽBENE VESTI (nadaljevanje).

posrečilo nakupiti vagon semena deset raznih žlahtnih trav in obljubljeni ji je, da prejme pošiljatev preko Hamburga še pravočasno do setve. Že sedaj sprejema družba od udov prijave in bo naročitev točno izvršila v kolikor bo omenjena množina pač zadoščala zahtevam.

V zalogi bodo naslednje vrste:

bela detelja, znamke U ^{90/90}	43.— K za kg
travniška bilnica, vzor 1314 — ^{50/75}	28.— » » »
brezpredenični mačji rep, vzor 1213	19.— » » »
travniška latovka, vzor 87	21.— » » »
pasja trava, vzor 147	20.— » » »
pokončna stoklasa v. or 1550 — ^{95/80}	12.— » » »
angleška ljulika, » 1723 — ^{95/85}	15.— » » »
angleška ljulika, » 1726 — ^{50/80}	12.— » » »
laška ljulika, » 1334 — ^{97/94}	14.— » » »
prvo vrstna travniška mešanica, vzor 1883	16.— » » »

Škropilnice. Naša družba je prejela iz Italije bakrene trtne škropilnice najboljšega sistema. Komad stane 950 kron. Vinogradniki naj škropilnice brez odloga naročijo, ker je zaloga le majhna.

Surova kostna moka po K 200.— za sto kg.

Tobačni izvleček v posodah po 50 kg 440 K za posodo. V manjših množinah tega sredstva družba ne oddaja, vsled česar naj udje potom podružnic skupno naročajo.

Trtne škropilnice. Družba je prejela sedaj tudi iz Nemške Avstrije nekaj kompletnih trtnih škropilnic zoper peronosporo in oddaja one iz pobakrene cinkovne pločevine z znamko S po 700, one iz čiste medeninske pločevine z znamko B pa po 800 kron za komad v orig. zabojih, ki se ne računijo posebej. Količina je majhna, vsled česar se bodo morale vpoštevati le prve naročitve.

Vile, komad po K 30.— in K 35.—.

Vinometri po K 50.— za komad.

Vreče. Pri pošiljkih vreč je na spremnici natančno navesti zakaj so vreče ali če jih dotičnik vrača.

Zdrobova moka, (Brechermehl 20 % fosforove kisline 5 % dušika K 260 za sto kg.

Železninske potrebščine. Opozarjamo udeležence, da smo pravkar prejeli iz jeklarne v Ravneh nekaj železnega orodja. Izdelki so vseskozi jako močne, dobre kakovosti, in jih družba oddaja udom vsekakor ceneje, nego si jih morejo drugod nabaviti. Vile z tremi rogijami so po 30, z štirimi rogijami po 35 kron, motike po 25 kron in lopate po 35 kron komad. Ker je zaloga le majhna, naj udje takoj naročijo.

Živinsko sol. Družba bo v kratkem prejela iz Solnograda nekaj vagonov živinske zdrobljene soli. Ta sol bo stala zbog visoke monopolne takse in davka na poslovni promet okoli 600 kron sto kg. Prijave se sedaj sprejemajo.

Zveplalniki. Družba je prejela iz Italije ročne zveplalnike. Komad stane 250 kron.

Zveplenokislo glino namesto galuna, kot dodatek galičnemu škropivu, ima kmetijska družba v zalogi, ter jo oddaja 2 K 40 h kilogram. Izkušnje so pokazale, da lahko brez škode za učinkovitost primešamo galiči polovico zveplenokisla gline in si na ta način prihranimo polovico galice. Mesto treh ali dveh kil vzamemo na sto litrov vode le poldrugo ali eno kilo galice in ravnotolko gline, apna pa kakor navadno, uspeh bo sigurno popolnoma isti, kakor ob polni množini galice. Zveplenokislo glino je treba pri družbi takoj naročiti.

Žveplo (žvepelne ploščice) na juti za žveplanje sodov, najboljše, brez arzena po 24 kron kilo.

Žveplo, ventilirano dvoj, raf. po K 12.— kg.

Tovarna strojev in livarna železa in kovin

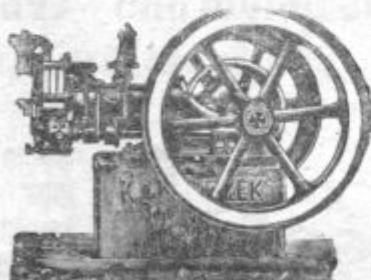
K. & R. JEŽEK,

Maribor,
Aleksandrova cesta 51

Ima na skladi bogato zalogo strojev in orodja za obdelavanje zemlje, sejalnih in kosilnih strojev, poganjalnih strojev, mlatilnic, čistilnic, strojev in pristrojov za pripravljanje živinske krme, grozdnih in sadnih mlinov, grozdnih in sadnih preš, sesalk, črpal, okrožnih žag.

Benzinovi motorji in motorji na sesalni plin. (79)

Popolne opreme opekarn, šamotnih tovarn in tovarn za cement, mlinov in žag.

Valcove stolice za zdrob in ploho mletje. — Transmisije.

Sprejema kmetijske stroje v popravilo.

Kupujem

vedno in v vsaki množini po **najvišjih cenah:**

Brinjevo olje, suhe gobe, fižol in druge deželne pridelke.

Nudim najnižje:

Kavo, olje, riž, sveče, moko, vžigalice, pravo slivovko ter razno drugo blago. (77)

M. RANT,
Kranj,

Obrtna centrala v Ljubljani

Pražakova ulica 3
ponuja po zmerni ceni:

traverze 30 cm. profil,	Portlandcement,
zidarsko orodje,	kamnotolske droge,
krampe,	lopate,
kladiva,	žico,
orodje za ključavnice,	nakovala,
vrta ne ragle,	rezilnike,
spajala in	škarje za pločevino.

Zopet nekaj za Vas!

Mučil li Vas glavobol? Trganje po udih? Glut in revmatizem? Prehlajenje? Nespanje? Nervoznost?

Poizkusite tudi Vi Fellerjev pravi Elsa Fl. id. Čudili se bodele in hvalili F. llerjev Elsa Fluid kot dobrega prijatelja v budih časih! 6 dvojnatih ali 2 velike specialne steklenice 42.— K. Revma prašek in tablete zoper revma 15.— K. Aspirin praški 15.— K.

Ali kašljate?
Sluz odstranjuje in kašel, tolaži Zgorski pralni sok 9.— K. Hegap'odice (prane pastilje zoper kašel) 7.50 K. Bonboni iz slada in trpotca od 3.— K naprej. Pralni čaj proti kašlju 8.— K. Flakeraki prah 8.— K. Guajakol sirup na zdravniški predpis 40.— K. Lipov čaj 8.— K.

Glavobol?
Ravno tako pripraven, kakor zanesljiv v uporabi je Fellerjev mentolni črtnik „Elsa“ 12.— K. Prašek zoper glavobol 15.— K. Kihin prašek, prašek zoper mrzlico 30.— K.

Zobobol?
Zobne kapljice 5.— K. Zelena olje 30.— K. O esna voda 5.— K.

Srbečica, garje.
Mazilo zoper garje 12.— K. Nahtolno mazilo 16.— in 20.— K. Zvepljeno mazilo 12.— K. Vsa ostala mazila (kakor Cinkovo mazilo, belo svinčeno mazilo, aromatično mazilo, lavorovo mazilo v škaflih po 3.— 7.— in 12.— K. Mazilo za rane 15.— K. Otroške mazilo in kafri cvet 12.— in 60.— K. Mazilo zoper ozeblino 15.— K. Diablon obliž, repni obliž, 2.— in 4.— K. Cvet in mazilo zoper goščo 15.— K.

Zdravila za živino.
Živinski prah 1 škafja 7.50 K. Mazilo za konje 25.— K. Arnika 6.— in 30.— K. Grenka sol 3.— K. Kreolin 15.— K. Terpentinovno olje — in 30.— K. Gosti terpenin 5.— in 10.— K. Mazilo zoper uši 3.— in 12.— K.

Pri vprašanju
naj se prilože poštne znamke za odgovor

Ali Vam želodec ni v redu? Težka prebava? Nimate teka?

Oj, kako bodele zadovoljni če poižvitate Fellerjeve prave Elsa-kroglice! Te so resnično dobre! 6 škaflic 18.— K. Sagrača Barber 12.— K. Želdec okrepčujoča švedska tinktura 20.— K. Balsam in živilski esenc 6.— K. Pravi Seehoferjev balsam 15.— K.

Za prebavo!
Prebavni prašek 4.— K. Soda bicarbonica 3.— K. Otvarjajoča želodčna sol 6.— K. Karlsbadská sol 6.— K. Regenerol znamka „Hega“ (fiziološki soli po prof. Neusser-ju) 1 škafja 25.— K. Najfiniša ricinovo olje 6.— in 30.— K. Tamarinden pastile 2.50 K. Čaj za čiščenje krvi 8.— K. Senegbleter in Muterbleter od 3.— K naprej.

Slabokrvnost?
Tekoči železni ekstrakt 20.— K. Železni albuminat 40.— K. Na zdravniški predpis Arsoferrin-tektoletes iz lekarn k sv. Dnu na Dunaju 25.— K. Hega-rrin 45.— K. Apneni železni sirup 20.— K. Blandtektioletes 15.— K. Pravo najfiniša ribje olje „Elsa“ 85.— K.

Sredstvo zoper gliste!
Elsa glistovni sladkorji 1 vrec ca 7.50 K. sladkano ali čisto glistovno seme na tehtnico od 4.— K naprej.

Proljev, diareja?
Bastlerjeve kolera kapljice 15.— K. Krčne kapljice 10.— K. Cimetove kapljice, Melisov cvet, Kamitčne kapljice, Kimlove kapljice, Prominčeve kapljice, Baldrian kapljice, Hoffmannove kapljice mala steklenica 6.— K, velika 30.— K. Bob ove kapljice (B bergelittropfen) za žene 30.— K.

Državna trošarina
se računa pri alkoholnih pripravkih posebno, ampak samo po lastnem strošku.

Omot in poština
so računana posebno, t. da najceneje. Priporočila so ved nae krat naročiti, kajti stroški na več robe razdeljeni, manj znašajo.

Naročila se adresirajo na:

EUGEN V. FELLER, lekarna,
Stubica Donja, ELISA TRG br. 333. — Hrvatska.

Kmetijske zadruge
in kmetovalci

Pozor!

**Živinsko
sol (rudečo)**

se oddaja na vagone
in manjše množine
po najnižji dnevni
ceni. — Naročila
sprejema (107)

Anton Tonejc,
in drug, Maribor.

Bencin,

strojna olja,
cilindrovo olje
in auto olje

ima oddati
**Zveza slovenskih
trgovcev**
v Celju.

(104)

Pripoznano najboljšo

mlinske kamne

kakor tudi kamne za ročne
mline (žrmlje) in viteljne
v vsaki velikosti
izdeluje in razpošilja

Franc Zdolšek

posestnik in izdelovatelj mlinjskih kamnov

vas Podgorje 15, p. št. Jurij ob juž. žel.

Cene zmerne! Točna postrežba!

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

v Ljubljani

posluje začasno v prostorih Zadrुžne zveze;
Dunajska c. 38./I.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Primešaj krmi Mastin!

V zmislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899., št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljublj. izročil dne 28. julija 1899., št. 25.255, smejo dietično sredstvo **Mastin**, redilni prašek za prasice in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogistji in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900., mag. opr. št. 28.261.

Ako se Mastin pri Vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina K 50 poštne prosto na dom. (55)

Mazilo zoper garje
(asfomazolin) uniči pri ljudih garje, srbečico, kožne bolezni, izpušča je. Pri živini uniči garje. 1 lonček po pošti K 15.—

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Slovenija. Zraven rotožja.

Kmetiska posojilnica Ljubljanske okolice

registrov. zadruga z neomejeno zavezo
v LJUBLJANI

v lastnem zadrुžnem domu na Dunajski cesti št. 18.

Obrestuje hranilna vloge po **3%** (2)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

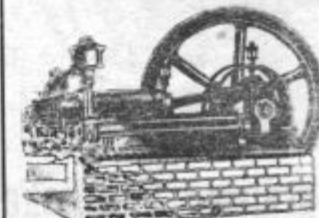
Sprejema tudi vloga v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje ob dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 42.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.100.000 kron.

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev (3)

iz najslavitejših tovarn.
Zastopstvo za parne kotle znanih tovarnic „Wolsin“.